

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 70g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 21 din
Legea instituțiilor financiare

CHIȘINĂU

11 iunie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 5 iunie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe data de 11 iunie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a tezei a treia a articolului 21 din Legea instituțiilor financiare nr. 550 din 21 iulie 1995 [până la modificările operate prin Legea nr. 182 din 22 iulie 2016]: „Aceste persoane trebuie să fie confirmate de Banca Națională înainte de începerea exercitării funcției.”, ridicată de către dl Xenofont Fetescu, parte în dosarul nr. 3-750/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională pe 5 iunie 2018 de către dna judecător Diana Tricolici de la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 22 aprilie 2016, dl Xenofont Fetescu, acționar al băncii comerciale „Moldova-Agroindbank” S.A., a fost ales de către adunarea generală a acționarilor în funcția de membru al consiliului băncii.

4. În acest sens, pe 5 mai 2016, această bancă comercială a depus la Banca Națională a Moldovei (în continuare – BNM) o cerere prin care a solicitat confirmarea dlui Xenofont Fetescu în funcția de administrator de bancă. Totuși, prin decizia din 28 iulie 2016, BNM a refuzat confirmarea în funcție.

5. Pe 26 august 2016, dl Xenofont Fetescu a depus o contestație împotriva deciziei prin care a fost refuzată confirmarea sa în funcție, însă BNM a respins-o.

6. Pe 24 octombrie 2016, dl Xenofont Fetescu a înaintat o acțiune în contencios administrativ împotriva BNM și a solicitat anularea deciziei prin care s-a refuzat confirmarea sa în funcția de administrator de bancă. Odată

cu depunerea cererii de chemare în judecată, dl Xenofont Fetescu a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor menționate la §1 *supra*.

7. Prin încheierea din 24 mai 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

[...]”

9. Prevederile relevante ale Legii instituțiilor financiare nr. 550 din 21 iulie 1995 sunt următoarele:

Articolul 21

Exigențele față de administratori

„Persoanele alese sau numite în funcția de administrator de bancă trebuie să corespundă criteriilor stabilite de Banca Națională privind calificarea, experiența, reputația în cercurile de afaceri, inexistența antecedentelor penale și a probelor care ar demonstra că au purtat răspundere la locurile anterioare de muncă pentru apariția de probleme financiare și administrative, inexistența mărturiilor de escrocherii financiare, de evaziune fiscală etc. Administratori ai băncii pot fi numai persoane fizice, cu excepția membrilor comisiei de cenzori ale căror împuterniciri pot fi delegate organizației de audit, dacă aceasta nu efectuează controlul de audit al băncii. **Aceste persoane trebuie să fie confirmate de Banca Națională înainte de începerea exercitării funcției.** Decizia privind o astfel de confirmare se emite în condițiile art.7 alin.(2).”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

10. În motivarea sesizării, autorul a contestat faptul că BNM poate refuza confirmarea administratorilor după alegerea sau numirea lor de către adunarea generală a acționarilor. În acest mod, s-ar aduce atingere dreptului la vot al acționarilor și, implicit, dreptului de proprietate al acestora. Potrivit autorului, confirmarea prealabilă a candidaților propuși la funcția de administrator reprezintă o măsură mai puțin intruzivă decât confirmarea ulterioară a acestora după ce au fost aleși sau numiți de către adunarea generală.

11. Prin urmare, autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 9, 46, 54 și 127 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii instituțiilor financiare, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Xenofont Fetescu, parte în dosarul nr. 3-750/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani. Sesizarea este formulată de către un subiect abilitat cu acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie teza a treia din articolul 21 din Legea instituțiilor financiare [până la modificările operate prin Legea nr. 182 din 22 iulie 2016], în baza căreia persoanele alese sau numite în funcția de administrator de bancă trebuie să fie confirmate de către BNM înainte de începerea exercitării funcției.

16. Curtea observă că prevederile contestate au fost abrogate prin Legea nr. 202 din 6 octombrie 2017, în vigoare din 1 ianuarie 2018. Totuși, Curtea subliniază că, potrivit jurisprudenței sale, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată atât în privința actelor în vigoare, cât și în privința actelor care nu mai sunt în vigoare, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, iar norma este aplicabilă în cazul raporturilor juridice litigioase și este determinantă pentru soluționarea cauzei (HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, § 73).

17. Prin urmare, Curtea reține că, deși articolul 21 din Legea instituțiilor financiare a fost abrogat, acesta continuă să producă efecte în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, pentru că decizia BNM prin care a fost refuzată confirmarea în funcția de administrator de bancă a fost adoptată atunci când articolul era în vigoare.

18. Curtea menționează că aprobarea sau confirmarea de către BNM a persoanelor înaintate în funcțiile de administratori de bancă urmărește garantarea gestionării corecte și prudente a băncii, precum și evitarea unor riscuri pentru sistemul bancar și pentru deponenți.

19. Curtea observă că Republica Moldova s-a angajat, prin semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, să îndeplinească următoarele obiective legate de sectorul financiar: (a) sprijinirea procesului de adaptare a reglementărilor în sectorul serviciilor financiare la nevoile unei economii de piață deschise; (b) asigurarea unei protecții eficace și adecvate a investitorilor și a altor consumatori de servicii financiare; (c) asigurarea stabilității și integrității sistemului financiar din Republica Moldova în toate elementele sale; (d) promovarea cooperării dintre diferiții actori ai

sistemului financiar, inclusiv autoritățile de reglementare și de control, precum și (e) asigurarea supravegherii independente și eficace (Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, articolul 58).

20. De asemenea, Republica Moldova s-a angajat să realizeze apropierea legislației sale naționale de actele normative ale UE. În acest sens, Curtea menționează că, potrivit articolului 88 alin. (1) din Directiva 2013/36/UE cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, statele membre ale UE se asigură că organul de conducere [al băncii] definește, supraveghează și este responsabil pentru punerea în aplicare a unor principii de guvernare care să asigure administrarea eficientă și prudentă a instituției, inclusiv separarea responsabilităților în cadrul organizației și prevenirea conflictelor de interese. Potrivit articolului 91 alin. (1) din aceeași Directivă, membrii organului de conducere [al băncii] trebuie să aibă o reputație suficient de bună și să posede suficiente cunoștințe, competențe și experiență pentru a-și exercita atribuțiile.

21. Autorul excepției nu contestă, în sine, constituționalitatea confirmării de către BNM a persoanelor înaintate la funcții de administratori, ci ipoteza în care confirmarea administratorilor de către BNM are loc numai după alegerea sau numirea lor de către adunarea generală a acționarilor. Autorul susține că refuzul de a confirma administratorii de către BNM numai după alegerea sau numirea lor de către adunarea generală a acționarilor aduce atingere dreptului la vot al acționarilor și, implicit, dreptului de proprietate al acestora.

22. Având în vedere circumstanțele litigiului principal, Curtea constată că problema nu-și are originea în participarea autorului excepției în calitate de acționar la alegerea membrilor consiliului, ci în faptul că acesta a fost ales de către adunarea generală în funcția de membru al consiliului, dar nu a fost confirmat ulterior de către BNM. Așadar, Curtea reține că criticile autorului excepției cu privire la încălcarea dreptului la vot al acționarilor și, implicit, a dreptului de proprietate al acestora au fost formulate în abstract.

23. Curtea a menționat în jurisprudența sa că de invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia, în caz contrar acest instrument riscă să devină unul abstract, pierzându-se în aceste condiții caracterul concret al excepției. Excepția de neconstituționalitate reprezintă o excepție de procedură care are ca scop împiedicarea pronunțării unei soluții bazate pe o normă neconstituțională. Mai mult, Curtea a menționat că, în cazul constatării neconstituționalității unei norme prin intermediul excepției, aceasta nu manifestă doar o funcție de prevenție, ci și una reparatorie, pentru că se referă în primul rând la situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată (DCC nr. 83 din 6 septembrie 2017, §§ 21-22; DCC nr. 56 din 27 iunie 2017, §§23-25).

24. Deși Curtea admite incidența unui drept de proprietate al autorului excepției, conturat sub aspectul dreptului acționarului de a fi ales în organele de conducere ale băncii și sub cel al dreptului de a participa la administrarea ei, momentul în care BNM ar refuza confirmarea sa în funcție ar fi irelevant. În acest sens, Curtea poate imagina o situație în care refuzul confirmării candidaturii autorului excepției putea avea loc până la alegerea sa de către adunarea generală, însă cu același rezultat de restricționare a accesului persoanei la o funcție de conducere în cadrul băncii.

25. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a tezei a treia a articolului 21 din Legea instituțiilor financiare nr. 550 din 21 iulie 1995 [până la modificările operate prin Legea nr. 182 din 22 iulie 2016]: „Acele persoane trebuie să fie confirmate de Banca Națională înainte de începerea exercitării funcției.”, ridicată de către dl Xenofont Fetescu, parte în dosarul nr. 3-750/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 11 iunie 2018
DCC nr. 57
Dosarul nr. 70/G*